

II

(Akty, jejichž zveřejnění není povinné)

EVROPSKÝ PARLAMENT RADA

DOPORUČENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

ze dne 20. prosince 2006

o ochraně nezletilých osob a lidské důstojnosti a o právu na odpověď v souvislosti s konkurenceschopností evropského průmyslu audiovizuálních a on-line informačních služeb

(2006/952/ES)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na článek 157 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ⁽¹⁾,

po konzultaci Výboru regionů,

v souladu s postupem podle článku 251 Smlouvy ⁽²⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Listina základních práv Evropské unie ⁽³⁾ (dále jen „Listina“) zakotvuje v článku 1 nedotknutelnost lidské důstojnosti a uvádí, že musí být respektována a chráněna. Článek 24 Listiny stanoví, že děti mají právo na ochranu a péči nezbytnou pro své blaho a že při všech činnostech týkajících se dětí, ať už uskutečňovaných veřejnými orgány nebo soukromými institucemi, musí být prvořadým hlediskem nejvlastnější zájem dítěte.

(2) Evropská unie by měla svou politickou činnost zaměřit na ochranu zásady respektování lidské důstojnosti před všemi formami jejího porušování.

(3) Na úrovni Unie je třeba přijmout legislativní opatření na ochranu tělesného, duševního i mravního vývoje nezletilých osob v souvislosti s obsahem všech audiovizuálních a informačních služeb a opatření zabráňující mladistvým v přístupu k nevhodným programům či službám určeným pro dospělé.

(4) S ohledem na neustálý rozvoj nových informačních a komunikačních technologií je nutné, aby Společenství zajistilo úplnou a přiměřenou ochranu zájmů občanů v této oblasti, a to tím, že na jedné straně zaručí volné šíření a volné poskytování informačních služeb a na straně druhé zajistí, že jejich obsah bude legální, bude respektovat zásadu lidské důstojnosti a nebude narušovat celkový vývoj nezletilých osob.

(5) Společenství již přijalo opatření v oblasti audiovizuálních a informačních služeb za účelem vytvoření podmínek nezbytných k tomu, aby zajistilo volný pohyb televizního vysílání a dalších informačních služeb v souladu se zásadami volné hospodářské soutěže a svobody projevu a informací, avšak mělo by v té oblasti jednat rozhodněji s cílem přijmout opatření na ochranu spotřebitelů před podněcováním k diskriminaci na základě pohlaví, rasy nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo světového názoru, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace a bojovat proti takové diskriminaci. Tato opatření by měla usilovat o rovnováhu mezi ochranou osobnostních práv na jedné straně a svobodou projevu na straně druhé, zejména pokud jde o odpovědnost členských států za vymezení pojmu podněcování k nenávisti nebo k diskriminaci v souladu s jejich vnitrostátními právními předpisy a mravními hodnotami.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 221, 8.9.2005, s. 87.

⁽²⁾ Stanovisko Evropského parlamentu ze dne 7. září 2005 (Úř. věst. C 193 E, 17.8.2006, s. 217), společný postoj Rady ze dne 21. září 2006 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku) a postoj Evropského parlamentu ze dne 12. prosince 2006 (dosud nezveřejněný v Úředním věstníku).

⁽³⁾ Úř. věst. C 364, 18.12.2000, s. 1.

- (6) Doporučení Rady 98/560/ES ze dne 24. září 1998 o rozvoji konkurenceschopnosti evropského průmyslu audiovizuálních a informačních služeb podporou vnitrostátních rámců zaměřených na dosažení srovnatelné a účinné úrovně ochrany nezletilých osob a lidské důstojnosti⁽¹⁾ je prvním právním nástrojem na úrovni Společenství, který ve svém 5. bodě odůvodnění řeší otázky ochrany nezletilých osob a lidské důstojnosti v audiovizuálních a informačních službách zpřístupněných veřejnosti, a to bez ohledu na způsob šíření. Článek 22 směrnice Rady 89/552/EHS ze dne 3. října 1989 o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících provozování televizního vysílání⁽²⁾ (dále jen „směrnice o televizi bez hranic“) již konkrétně řešil otázku ochrany nezletilých osob a lidské důstojnosti v souvislosti s televizním vysíláním.
- (7) Navrhuje se, aby Rada a Komise věnovaly zvláštní pozornost provádění tohoto doporučení při revizi, sjednávání a uzavírání nových dohod o partnerství nebo nových programů spolupráce s třetími zeměmi, přičemž je třeba brát v úvahu celosvětový charakter tvůrců, distributorů či poskytovatelů audiovizuálního obsahu a přístupu k internetu.
- (8) Rozhodnutím č. 276/1999/ES⁽³⁾ přijaly Evropský parlament a Rada víceletý akční plán Společenství na podporu bezpečnějšího používání internetu prostřednictvím boje s nedovolenými a škodlivými materiály v globálních sítích (dále jen „akční plán pro bezpečnější internet“).
- (9) Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1151/2003/ES⁽⁴⁾ prodloužilo akční plán pro bezpečnější internet o dva roky a změnilo jeho oblast působnosti tak, že do ní zahrnuje opatření na podporu výměny informací a koordinace s příslušnými subjekty na vnitrostátní úrovni, jakož i zvláštní ustanovení pro přístupující země.
- (10) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu⁽⁵⁾ objasňuje některé právní pojmy a harmonizuje určité aspekty tak, aby služby informační společnosti mohly plně využívat zásad vnitřního trhu. Mnohá ustanovení směrnice 2000/31/ES jsou rovněž významná pro ochranu nezletilých osob a lidské důstojnosti, zejména čl. 16 odst. 1 písm. e), podle něhož členské státy a Komise mají podporovat vypracovávání kodexů chování pro účely ochrany nezletilých osob a lidské důstojnosti.
- (11) Z důvodu měnícího se mediálního prostředí v důsledku zavádění nových technologií a inovací médií je nezbytné učit děti i rodiče, učitele a školitele efektivně využívat audiovizuální a on-line informační služby.
- (12) Samoregulace audiovizuálního odvětví se celkově jeví jako účinné doplňující opatření, které však není dostatečné k ochraně nezletilých osob před sděleními se závadným obsahem. Rozvoj evropského audiovizuálního prostoru, založený na svobodě projevu a respektování občanských práv, by měl vycházet z trvalého dialogu mezi vnitrostátními a evropskými zákonodárci, regulačními orgány, průmyslovými subjekty, sdruženími, občany a občanskou společností.
- (13) V rámci veřejné konzultace ohledně směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/36/ES ze dne 30. června 1997, kterou se mění směrnice Rady 89/552/EHS o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících provozování televizního vysílání⁽⁶⁾, bylo navrženo, aby jedním z témat zahrnutých v doporučení 98/560/ES byla nezbytnost přijmout opatření pro mediální gramotnost.
- (14) Komise podporuje spolupráci a sdílení zkušeností a osvědčených postupů mezi stávajícími samoregulačními a spoluregulačními orgány, které se zabývají hodnocením nebo klasifikací audiovizuálního obsahu bez ohledu na to, jakým způsobem je přenášén, s cílem umožnit všem uživatelům, zejména však rodičům, učitelům a školitelům, upozorňovat na nedovolený obsah a posuzovat obsah audiovizuálních a on-line informačních služeb, stejně jako dovolený obsah, který by mohl škodit tělesnému, duševnímu či mravnímu vývoji nezletilých osob.
- (15) Jak bylo navrženo v průběhu veřejné konzultace ohledně směrnice 97/36/ES, je vhodné, aby se právo na uveřejnění odpovědi nebo rovnocenné prostředky nápravy týkaly on-line médií a aby byla zohledněna zvláštní povaha dotyčného média a služby.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 270, 7.10.1998, s. 48.

⁽²⁾ Úř. věst. L 298, 17.10.1989. Směrnice ve znění směrnice 97/36/ES Evropského parlamentu a Rady (Úř. věst. L 202, 30.7.1997, s. 60).

⁽³⁾ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 276/1999/ES ze dne 25. ledna 1999, kterým se přijímá víceletý akční plán Společenství na podporu bezpečného používání internetu prostřednictvím boje s nedovolenými a škodlivými materiály v globálních sítích (Úř. věst. L 33, 6.2.1999, s. 1). Rozhodnutí naposledy pozměněné rozhodnutím č. 787/2004/ES (Úř. věst. L 138, 30.4.2004, s. 12).

⁽⁴⁾ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 1151/2003/ES ze dne 16. června 2003, kterým se mění rozhodnutí č. 276/1999/ES, kterým se přijímá víceletý akční plán Společenství na podporu bezpečného používání internetu prostřednictvím boje s nedovolenými a škodlivými materiály v globálních sítích (Úř. věst. L 162, 1.7.2003, s. 1).

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 178, 17.7.2000, s. 1.

⁽⁶⁾ Úř. věst. L 202, 30.7.1997, s. 60.

- (16) Usnesení Rady ze dne 5. října 1995 o obraze žen a mužů v reklamách a sdělovacích prostředcích⁽¹⁾ vyzývá členské státy a Komisi, aby přijaly odpovídající opatření na podporu diverzifikovaného a realistického zobrazení schopností a potenciálu žen a mužů ve společnosti.
- (17) Při předkládání návrhu směrnice Rady, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s muži a ženami v přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování, Komise poznamenala, že vytváření obrazu obou pohlaví v médiích a v reklamě vyvolává závažné otázky týkající se ochrany důstojnosti mužů a žen, dospěla však k závěru, že vzhledem k jiným základním právům, včetně svobody a plurality sdělovacích prostředků, by nebylo vhodné se těmito otázkami zabývat v uvedeném návrhu, nicméně že by tyto otázky měla brát v úvahu.
- (18) Průmysl audiovizuálních a on-line informačních služeb by měl být podporován na úrovni členských států v tom, aby s cílem bránit v těchto médiích a v reklamě, včetně nových reklamních technik, jakékoli diskriminaci na základě pohlaví, rasy nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo světového názoru, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace a proti této diskriminaci bojovat, aniž by byla omezena svoboda projevu nebo svoboda tisku.
- (19) Toto doporučení se týká nového technologického rozvoje a doplňuje doporučení 98/560/ES. Vzhledem k technologickému pokroku spadající do jeho oblasti působnosti audiovizuální a on-line informační služby, které jsou veřejnosti poskytovány prostřednictvím pevných či mobilních elektronických sítí.
- (20) Toto doporučení žádným způsobem nebrání členským státům, aby v oblasti svobody projevu uplatňovaly svá ústavní ustanovení či jiné právní předpisy a svou právní praxi,

DOPORUČUJÍ:

- I. aby členské státy v zájmu podpory rozvoje průmyslu audiovizuálních a on-line informačních služeb přijaly opatření nezbytná pro zajištění ochrany nezletilých osob a lidské důstojnosti ve všech audiovizuálních a on-line informačních službách tím, že:
 1. zváží zavedení opatření v rámci svého vnitrostátního práva nebo právní praxe, pokud jde o právo na uveřejnění odpovědi nebo rovnocenné prostředky nápravy v souvislosti s on-line médii, při dodržení vnitrostátních a ústavních právních předpisů, a aniž by byla dotčena možnost upravit způsob jeho výkonu, aby se zohlednily zvláštnosti každého typu média;
 2. s cílem podpořit využití výsledků technologického rozvoje a jako doplněk platných právních a jiných opatření týkajících

cích se služeb vysílání způsobem slučitelným s těmito opatřeními a v úzké spolupráci s dotčenými stranami pomohou prosadit:

- a) opatření, která umožní nezletilým osobám odpovědně užívat audiovizuální a on-line informační služby, a to zejména zvyšováním úrovně povědomí rodičů, učitelů a školitelů o potenciálu nových služeb a o prostředcích umožňujících zajištění jejich bezpečnosti pro nezletilé osoby, zejména pomocí programů mediální gramotnosti nebo mediálního vzdělávání, a například průběžnou odbornou přípravou v rámci školního vzdělávání,
- b) pokud je to vhodné a nutné, opatření usnadňující identifikaci kvalitního obsahu a služeb pro nezletilé osoby a přístup k nim, mimo jiné poskytováním prostředků pro přístup k nim ve vzdělávacích zařízeních a na veřejných místech,
- c) opatření pro větší informovanost občanů o možnostech, které nabízí internet.

Příklady možných opatření týkajících se mediální gramotnosti jsou uvedeny v příloze II;

3. budou podporovat odpovědný přístup odborníků, zprostředkovatelů a uživatelů nových sdělovacích prostředků, jako je internet, prostřednictvím:
 - a) doporučení pro průmysl audiovizuálních a on-line informačních služeb, aby při zachování svobody projevu a svobody tisku bránil veškeré diskriminaci na základě pohlaví, rasy nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo světového názoru, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace ve všech audiovizuálních a on-line informačních službách a aby proti takové diskriminaci bojoval,
 - b) vyzývání k ostražitosti a oznamování stránek považovaných za protiprávní, aniž by byla dotčena směrnice 2000/31/ES,
 - c) vypracování kodexu chování ve spolupráci s odborníky a regulačními orgány na vnitrostátní úrovni i na úrovni Společenství;
4. budou podporovat opatření určená k potírání všech protiprávních činností ohrožujících nezletilé osoby na internetu a ke zvýšení jeho bezpečnosti; v úvahu by se měla vzít mimo jiné tato opatření:
 - a) zavedení značky kvality pro poskytovatele služeb, která umožní uživatelům snadné ověření skutečnosti, zda se daný poskytovatel přihlásil k dodržování kodexu chování,
 - b) zavedení vhodných prostředků pro oznamování protiprávní nebo podezřelé činnosti na internetu;

⁽¹⁾ Úř. věst. C 296, 10.11.1995, s. 15.

II. aby průmysl audiovizuálních a on-line informačních služeb a další dotčené strany:

1. vypracovávaly pozitivní opatření ve prospěch nezletilých osob, včetně iniciativ, které jim usnadní širší přístup k audiovizuálním a on-line informačním službám, při současném vyloučení potenciálně závadného obsahu, například pomocí filtračních systémů. Tato opatření mohou zahrnovat harmonizaci prostřednictvím spolupráce mezi regulačními, samoregulačními a spoluregulačními orgány členských států a prostřednictvím výměny osvědčených postupů týkajících se otázek, jako je systém společných popisných symbolů nebo výstražných zpráv označujících věkovou kategorii nebo aspekty obsahu, jež vedly k určitému doporučení ohledně věku, což by uživatelům pomohlo při hodnocení obsahu audiovizuálních a on-line informačních služeb. To lze uskutečnit například prostřednictvím opatření uvedených v příloze III;
2. posoudily možnost vytvořit filtry, které by zabránily přenosu informací znevažujících lidskou důstojnost po internetu;
3. vyvinuly opatření pro větší využívání systémů označování obsahu u materiálů šířených po internetu;
4. posoudily účinné prostředky k bránění diskriminaci na základě pohlaví, rasy nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo světového názoru, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace v audiovizuálních a on-line informačních službách a k boji proti této diskriminaci a k podpoře diverzifikovaného a realistického zobrazení schopností a potenciálu mužů a žen ve společnosti.

KONSTATUJÍ, ŽE KOMISE:

1. hodlá v souvislosti s víceletým programem Společenství pro období let 2005–2008 na podporu bezpečnějšího používání internetu a nových on-line technologií podporovat informační kampaně zaměřené na občany v celé Evropě s použitím všech sdělovacích prostředků, s cílem informovat veřejnost o výhodách a možných rizicích spojených

s internetem a o tom, jak internet používat odpovědně a bezpečně, jak podávat stížnosti a jak aktivovat rodičovskou kontrolu. Zvláštní kampaně by mohly být zaměřeny na cílové skupiny, jako jsou školy, rodičovská sdružení a uživatelé;

2. hodlá posoudit možnost zřízení bezplatné evropské telefonní linky nebo rozšíření stávající služby s cílem pomáhat uživatelům internetu prostřednictvím informování o dostupných mechanismech podávání stížností a informačních zdrojích, jakož i poskytováním informací rodičům o účinnosti programového vybavení pro filtrování;
3. hodlá posoudit možnost podpory zavedení obecného názvu domény druhé úrovně vyhrazeného pro kontrolované stránky, které se zavázaly respektovat nezletilé osoby a jejich práva, jako je .KID.eu;
4. nadále vede konstruktivní a trvalý dialog s organizacemi poskytovatelů obsahů, organizacemi spotřebitelů a všemi dotčenými stranami;
5. hodlá usnadňovat a podporovat sdružování samoregulačních orgánů do sítí a jejich vzájemnou výměnu zkušeností za účelem posouzení účinnosti kodexů chování a přístupů založených na samoregulaci, aby se zajistily nejpřísnější normy ochrany nezletilých osob;
6. hodlá na základě informací členských států předložit Evropskému parlamentu a Radě zprávu o provádění a účinnosti opatření uvedených v tomto doporučení a přezkoumat toto doporučení, pokud to bude třeba.

V Bruselu dne 20. prosince 2006.

Za Evropský parlament
předseda

J. BORRELL FONTELLES

Za Radu
předseda

J. KORKEAOJA

PŘÍLOHA I

INFORMATIVNÍ OBECNÉ ZÁSADY PRO PROVÁDĚNÍ OPATŘENÍ VE VNITROSTÁTNÍM PRÁVU NEBO PRÁVNÍ PRAKTICE NA VNITROSTÁTNÍ ÚROVNI ZA ÚČELEM ZAJIŠTĚNÍ PRÁVA NA UVEŘEJNĚNÍ ODPOVĚDI NEBO ROVNOCENNÝCH PROSTŘEDKŮ NÁPRAVY V SOUVISLOSTI S ON-LINE MÉDIÍ

Cíl: zavést v rámci vnitrostátního práva nebo právní praxe členských států opatření k zajištění práva na uveřejnění odpovědi nebo rovnocenných prostředků nápravy v souvislosti s on-line médii, při dodržování vnitrostátních a ústavních právních předpisů členských států a aniž by byla dotčena možnost upravit jeho výkon, aby se zohlednily zvláštnosti každého typu média.

Výrazem „medium“ se rozumí jakýkoli sdělovací prostředek pro veřejné šíření upravených on-line informací, například noviny, časopisy, rozhlas, televize a internetové zpravodajství.

Aniž jsou dotčeny ostatní předpisy občanského, správního nebo trestního práva přijaté členskými státy, měla by mít každá fyzická nebo právnická osoba bez ohledu na státní příslušnost, jejíž oprávněné zájmy, k nimž mimo jiné patří zejména čest a dobrá pověst, byly poškozeny uvedením skutečností v publikaci nebo přenosu, právo na uveřejnění odpovědi nebo rovnocenné prostředky nápravy. Členské státy by měly zajistit, aby skutečný výkon práva na uveřejnění odpovědi nebo rovnocenných prostředků nápravy nebyl narušen uložením nepřiměřených podmínek.

Právo na uveřejnění odpovědi nebo rovnocenné prostředky nápravy by měly existovat ve vztahu ke všem on-line médiím, která spadají do pravomoci členského státu.

Členské státy by měly přijmout opatření nezbytná pro zavedení práva na uveřejnění odpovědi nebo rovnocenných prostředků nápravy a měly by určit postup jejich výkonu. Zejména by měly zajistit, aby lhůta stanovená pro výkon práva na uveřejnění odpovědi nebo rovnocenných prostředků nápravy byla dostatečná a aby postupy umožňovaly jejich patřičné uplatňování fyzickými nebo právnickými osobami, které mají bydliště nebo jsou usazeny v jiných členských státech.

Právo na uveřejnění odpovědi lze zajistit nejen prostřednictvím právních předpisů, ale rovněž prostřednictvím spoluregulačních nebo samoregulačních opatření.

Právo na uveřejnění odpovědi je prostředek nápravy zvláště vhodný pro on-line prostředí vzhledem k možnosti okamžité reakce na sporné informace a k technické jednoduchosti, s jakou lze připojit odpovědi dotčených osob. Odpověď by však měla následovat v přiměřené lhůtě po doložení oprávněnosti požadavku a ve vhodné chvíli a vhodným způsobem v závislosti na publikaci nebo přenosu, kterých se požadavek týká.

Měly by se stanovit postupy, které by umožňovaly přezkum soudem nebo obdobným nezávislým orgánem v případě sporu o výkon práva na uveřejnění odpovědi nebo rovnocenných prostředků nápravy.

Žádost o výkon práva na uveřejnění odpovědi nebo rovnocenných prostředků nápravy může být zamítnuta, pokud stěžovatel nemá oprávněný zájem na uveřejnění takové odpovědi nebo pokud by odpověď představovala trestné jednání, vyvolala by občanskoprávní odpovědnost poskytovatele obsahu nebo by odporovala dobrým mravům.

Práve na uveřejnění odpovědi nejsou dotčeny jiné prostředky nápravy, které jsou k dispozici osobám, jejichž právo na důstojnost, čest, pověst či soukromí bylo porušeno v médiích.

PŘÍLOHA II

Příklady možných opatření týkajících se mediální gramotnosti:

- a) soustavné vzdělávání učitelů a školitelů ve spojení se sdruženími na ochranu dětí v oblasti používání internetu v rámci školní výuky, aby se zvýšilo povědomí o možných rizicích spojených s internetem, se zvláštním ohledem na diskusní místnosti (chatrooms) a fóra;
- b) zavedení zvláštní odborné přípravy v oblasti internetu zaměřené na děti od útlého věku, včetně lekcí, kterých se mohou účastnit rodiče;
- c) integrovaný vzdělávací přístup tvořící pevnou součást školních osnov a programy v oblasti mediální gramotnosti, s cílem poskytovat informace o odpovědném používání internetu;
- d) organizace vnitrostátních kampaní zaměřených na občany, které zohlední všechna komunikační média, s cílem poskytovat informace o odpovědném používání internetu;
- e) šíření informačních balíčků o možných rizicích spojených s internetem („jak bezpečně surfovat po internetu“, „jak filtrovat nevyžádané zprávy“) a zřízení přímých telefonních linek („horkých linek“) určených pro přijímání oznámení nebo stížností týkajících se závadného či nedovoleného obsahu;
- f) vhodná opatření ke zřízení nebo zlepšení účinnosti přímých telefonních linek s cílem zjednodušit podávání stížností a umožnit oznamování závadného nebo nedovoleného obsahu.

PŘÍLOHA III

Příklady možných opatření ze strany průmyslu a zúčastněných stran ve prospěch nezletilých osob:

- a) při předplacení služeb poskytovatele připojení systematicky poskytovat uživatelům účinný, aktualizovatelný a uživatelsky jednoduchý filtrační systém;
- b) nabízet přístup k službám zvláště určeným pro děti, jejichž součástí by byl automatický filtrační systém provozovaný poskytovatelem připojení a mobilními telefonními operátory;
- c) zavedení pobídek zaměřených na poskytování pravidelně aktualizovaného popisu dostupných stránek s cílem usnadnit klasifikaci stránek a hodnocení jejich obsahu;
- d) umístování bannerů ve vyhledávačích, které by upozorňovaly na dostupnost informací o odpovědném používání internetu a na dostupnost přímých telefonních linek („horké linky“).